

Bemærkninger til forslaget

Såvel elevplaner som nationale test skal ses som et led i den almindelige kontraktliggørelse af forholdet mellem stat og borger, som er blevet mere omfattende inden for de sidste 10 år. Den bagvedliggende tanke med kontrakterne, f.eks. nationale test og elevplaner, er at give borgerne en sikkerhed for, at de anvendte ressourcer også får den ønskede effekt. Elevplaner og nationale test skal følgelig bruges som midler til at disciplinere lærerne. Elevplaner og nationale test skal sikre, at lærerne rent faktisk udfører det arbejde, de skal. Målet med elevplaner og nationale test er henholdsvis undervisningsdifferentiering og bedre læsefærdigheder

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at indførelsen af de nationale test får den konsekvens, at undervisningen vil begynde at rette sig mod at dygtiggøre eleverne i at gennemføre disse test og lade alt andet ude af betragtning. Dermed er målet om bedre læsefærdigheder ikke afgørende for, hvad der undervises i – det er snarere testene, der bliver omdrejningspunktet for undervisningens indhold, hvilket kan medføre en indsnævring af undervisningsplanen mod det, som eleverne skal testes i.

En test har ikke nogen værdi i sig selv. Det afgørende er, hvordan den bruges i undervisningen

En undervisning, hvor fokus er på at dygtiggøre eleverne til at gennemføre test, som den enkelte lærer ikke har selekteret på baggrund af et konkret undervisningsforløb og en konkret elevgruppe, vil ikke nødvendigvis handle meget om at skabe indsigt i elevernes udvikling. Derimod tyder det nærmere på en rangordning ud fra en national facitliste. Dette indtryk forstærkes af et andet styringsredskab, som anvendes i styringen af folkeskolen. Det er den nationale præstationsprofil, hvor det samlede landsresultat af de nationale obligatoriske test offentliggøres.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at test skal indrettes efter undervisningen og ikke omvendt. Hvis test blot skal bruges til at kunne sammenligne skoler og kommuner, går fokus tabt med hensyn til, hvordan den enkelte elev lærer bedst muligt.

For så vidt angår elevplanerne, har svenske erfaringer vist, at implementering kræver grundig forberedelse, samt at der fra starten bruges ressourcer til at involvere forældre, lærere, ledere og elever i, hvordan elevplaner kan anvendes, så de forskellige interesser er inddraget i en fælles arbejdsproces, hvilket også kan bidrage positivt til, at parterne føler ejerskab til elevplanerne.

I Danmark er elevplanerne indført hen over hovedet på lærerne, hvorfor arbejdet med elevplaner må forventes at blive meget uensartet på de forskellige skoler. Idet lærerne ikke har været inddraget i processen om elevplaner, oplever mange, at det er rent proforma at skulle udarbejde en masse planer, som man ikke føler ejerskab til eller er rustet til at udarbejde på et tilstrækkelig kvalificeret grundlag.

Det er derfor forslagsstillerne klare opfattelse, at de nationale test og de individuelle elevplaner er funderet i en grundlæggende mistillid til lærernes faglighed og må ses som unødvendige kontroltiltag, der langtfra giver nogen sikkerhed for at medføre bedre undervisning.

Det højere formål med elevplaner og test er målbare resultater. Men for forslagsstillerne er der stor risiko for, at man dermed bruger alt for lidt tid og kræfter på den egentlige substans, som er undervisningen. Forslagsstillerne er følgelig skeptiske over for denne meget resultatorienterede undervisning på bekostning af en undervisning styret af lærerne i samspil med eleverne. Når undervisningen primært retter sig mod testene, er der stor risiko for, at det går ud over elevernes selvstændighed og kreativitet, som vi ellers er så berømte for – evner, som vi i øvrigt har hårdt brug for.

Oven i købet er der god grund til at frygte, at indførelsen af såvel de obligatoriske nationale test som de individuelle elevplaner får store konsekvenser for de elever, der har brug for en særlig indsats. Denne gruppe af elever risikerer at få mindre fokus, fordi lærerne skal bruge tid på at gennemføre test og udfylde elevplaner for alle elever.

Forslagsstillerne ville frem for test og elevplaner foretrække, at man i stedet satsede på at give børnene